

SUKCES FILOZOFÓW, CZYLI JAK PRACOWAĆ W KOLE NAUKOWYM

Z działalności Koła Naukowego Studentów Filozofii Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Rok 2011 był dla członków i sympatyków Koła Naukowego Studentów Filozofii UPJPII w Krakowie okresem pracowitym, ale i nader szczęśliwym. Standardowe ukoronowanie całorocznej aktywności studentów współpracujących z kołem to zwyczajna satysfakcja z dobrze wykonanej „roboty”. Tym razem jednak towarzyszyła jej cenna nagroda w postaci zwycięstwa koła w ogólnopolskim konkursie organizacji studenckich „StRuNa” pod patronatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w kategorii „Koło Naukowe Roku 2011”.

W 2011 roku działaliśmy zasadniczo w trzech następujących obszarach:

1) systematyczne, burzliwe spotkania dyskusyjne w podziemnej siedzibie przy ul. Franciszkańskiej 1 w Krakowie,

2) organizacja ogólnopolskiej konferencji z cyklu „Wokół myśli Michała Hellera”,

3) tworzenie redakcji nowego rocznika filozoficznego „Racjonalia. Z punktu widzenia humanistyki”.

W nawiązaniu do najlepszych tradycji uprawiania filozofii, w ramach działalności koła odbyło się kilkanaście spotkań umożliwiających studentom

filozofii swobodną wymianę myśli. Spotkania koła to możliwość połączenia rzeczowego i koniecznie krytycznego namysłu z próbą zrozumienia różnorodnych światopoglądów i postaw. Nie może ich skutecznie zastąpić samodzielna lektura uczonych ksiąg czy beznamiętne słuchanie akademickiego wykładu. Oprócz stałych bywalców naszych krakowskich posiedzeń, związanych z papieską *Alma Mater*, gościliśmy również studentów i doktorantów z innych uczelni (między innymi Uniwersytetu Jagiellońskiego, Akademii Górniczo-Hutniczej, Uniwersytetu Ekonomicznego, Akademii Ignatianum). Dzięki temu dyskusje miały charakter interdyscyplinarne, a problemy były roztrząsane w sposób wielowątkowy.

Czas wiosenny upłynął pod hasłem filozofii „nowszej”, przede wszystkim w ramach działalności Sekcji Filozofii Teoretycznej. Spore kontrowersje wywołała dyskusja odnosząca się do fragmentów głośnej książki *Uwikłani w płęć* (*Gender Trouble*) autorstwa Judith Butler. Jest to tzw. „biblia teorii *queer*”, czyli antytożsamościowego namysłu nad sferą płci i seksualności. Osią spotkania

miała być w założeniu myśl francuskiej filozof Julii Kristevej, referowana przez Butler w kontekście „polityki ciała”, jednakowoż już sam temat spotkania – Lacanowskie sformułowanie „Kobieta nie istnieje” – nakierował je na inne tory. Uczestnicy poruszali bardzo różnorodne kwestie, od sensowności ruchów feministycznych we współczesnej Europie, przez esencjalistyczne pojmowanie narodowości czy ras, aż po problemy małżeństw homoseksualnych czy homoadopcji. Dyskutanci dalecy byli od wypracowania konsensusu zamykającego burzliwą dyskusję. Obrady spełniły jednak funkcję integracyjną: pozwoliły lepiej poznać się nowym członkom koła z tymi o dłuższym stażu.

Inne istotne spotkanie odbyło się raptem dwa tygodnie później, 19 kwietnia 2011. By odświeżyć formułę, tym razem poświęcone zostało filozoficznemu namysłowi nad filmem. Sięgnęliśmy po fragmenty obrazu: *Przebudzenia*, opartego na książce Olivera Sacksa. Temat spotkania brzmiał: „Pożyczyć siłę woli. O ludziach manekinach. Ciało bez ducha czy duch zamknięty w ciele?”. Dyskutowaliśmy kwestie granic osoby, duchowych (a może psychicznych?) aspektów człowieczeństwa, a także tytułowej wolnej woli.

Podczas jednego z czerwcowych spotkań zastanawialiśmy się, czym/kim jest autor (*Qu'est-ce qu'un auteur?*), bazując na tekście Michela Foucaulta. To pozornie naiwne pytanie wywołało ożywioną dyskusję dotyczącą tego, jak rozumieć tekst pisany, jakie są granice przypisywania znaczeń i sensów, na czym

polega „uteoretyzowanie” odbioru oraz czy możliwe jest odgraniczenie interpretacji lepszych od mniej trafnych. Inne spotkanie dotyczyło kwestii *stricte* estetycznych; „poszukiwaliśmy” piękna w sztuce współczesnej, zastanawiając się nad rolą, jaką obecnie mogłyby pełnić klasyczne pojęcia estetyki. Równolegle Sekcja Estetyki poszukiwała odpowiedzi na podobne pytania nie tylko w tekstach, ale także podczas spotkań w galeriach, kinach i na koncertach.

Jesienne wieczory spędzaliśmy chętniej na dyskusjach obracających się wokół wątków klasycznych. Październik 2011 to początek warsztatów „Czytanie Platona po grecku”, organizowanych przez Sekcję Filozofii Starożytnej wspólnie z Instytutem Filologii Klasycznej UJ. Sekcja Filozofii Teoretycznej pytała: dlaczego ludzie są dobrzy? oraz – nieco przewrotnie – skoro ludzie są dobrzy, skąd zło...? Część uczestników dostrzegła potencjał ironiczny tkwiący w takim postawieniu sprawy, gdyż z owego sformułowania można wysnuć wniosek, iż problem *unde malum* w kontekście moralnym jest pozbawiony sensu, skoro wszyscy dobrze wiemy, jakie są źródła tak pojmowanego zła: stanowią je po prostu postęпки ludzi. Zderzenie różnych perspektyw podczas dyskusji o dobru i złu skłoniło do zadania bardziej ogólnego pytania: jak filozofować nad światem? Poszukiwanie własnych intuicji w obliczu ogromnej literatury na ten temat może się wydawać nieco naiwne, odpowiada jednak najgłębszej istocie filozofii: jest nią próba indywidualnego zmierzenia się

Sprawozdania

z rzeczywistością oraz znalezienia w niej swojego (wyjątkowego) miejsca.

Coroczne kartki z kalendarza to rozpoznawalna w środowisku studenckim i naukowym konferencja z cyklu „Wokół myśli Michała Hellera”. Dwa dni zimowych obrad poprzedziły długie tygodnie przygotowań: wybór tematu konferencji, zaproszenie gości specjalnych, przeprowadzenie procedury kwalifikowania zgłoszeń oraz opracowanie materiałów konferencyjnych. W dniach 10-11 grudnia 2011 r. odbyła się czwarta już edycja pod hasłem „Czy świat jest matematyczny?”. Gośćmi specjalnymi byli między innymi ks. prof. dr hab. Michał Heller, prof. dr hab. Jerzy Vetulani, dr hab. Dariusz Łukasiewicz, prof. UKW oraz dr hab. Bartosz Brożek, prof. UJ.

Trzecim obszarem intensywnej działalności członków koła było utworzenie „od zera” redakcji nowego rocznika filozoficznego „Racjonalia. Z punk-

tu widzenia humanistyki”. Co warte podkreślenia, inicjatorami utworzenia oraz redaktorami (merytorycznymi, technicznymi) czasopisma są studenci i doktoranci Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Jednym z elementów wyróżniających czasopismo spośród innych tego rodzaju pozycji wydawniczych jest artystycznie wykonana karta tytułowa (w pierwszym numerze, który ukazał się w 2011 r. rysunek ołówkiem), tworzona indywidualnie do każdego numeru „Racjonalistów”.

Sukces koła filozoficznego jest oczywiście sukcesem jego konkretnych członków. Nie zapominajmy jednak, że od indywidualnej pracowitości oraz zgrania ludzi zależy nie tylko kondycja organizacji naukowej. Był swój zawdzięcza im również sama Nauka.

*Dorota Bentke
Zofia Sajdek
Mikołaj Małecki*